

Rzecznik Praw Dziecka zaprezentował przełomowy raport dotyczący stanu realizacji praw osób młodych w Polsce. Badanie pod tytułem „Perspektywa (dla) dzieci i młodzieży. Stan realizacji praw dziecka w Polsce” jest pierwszą tak kompleksową analizą, w której głos oddano samym nastolatkom w celu oceny, jak postrzegają i doświadczają realizacji swoich praw w praktyce. Konferencji, która odbyła się 20 listopada w Liceum Artes Liberales w Warszawie, towarzyszyła debata z udziałem młodzieży i ekspertów.

Wyniki badania ujawniają wysoką, lecz płytką, świadomość praw dziecka. Aż 94% nastolatków słyszało o prawach dziecka. Jednak tylko 12% badanych deklaruje, że zna je dobrze. Dane te wskazują na istotną lukę między powszechną wiedzą o istnieniu praw a faktycznym zrozumieniem i umiejętnością ich wykorzystywania.

Raport wskazuje na znaczące różnice w doświadczeniach młodych osób w środowisku domowym i szkolnym, szczególnie w zakresie poczucia bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Aż 76% nastolatków czuje się traktowane sprawiedliwie przez rodziców. Natomiast w przypadku nauczycieli podobne zdanie ma zaledwie 52% badanych. W domu bezpiecznie czuje się aż 94% młodych osób. Ten wskaźnik drastycznie spada w odniesieniu do szkoły – bezpiecznie czuje się w niej jedynie 64% badanych. Te dysproporcje, szczególnie wyraźne w kwestii poczucia bezpieczeństwa w placówkach edukacyjnych (30-procentowa różnica), wymagają szczegółowej analizy i działań naprawczych ze strony instytucji.

Badanie mocno uwypukliło problem nadmiernego obciążenia uczniów obowiązkami szkolnymi, co rzutuje na ich możliwość odpoczynku i rozwijania zainteresowań. 44% uczniów regularnie uważa, że nauka pochłania większość ich wolnego czasu. 21% nastolatków nigdy nie przesypia rekomendowanych ośmiu godzin. Co czwarty nastolatek (25%) przyznaje, że rzadko lub wcale nie ma czasu na odpoczynek. Podobny odsetek, bo 26%, rzadko lub wcale nie ma czasu na rozwijanie swoich pasji. Dane te sugerują, że kluczowe prawa do odpoczynku i swobodnego rozwoju, niezbędne dla zdrowego funkcjonowania, nie są w pełni realizowane.

Podczas towarzyszącej prezentacji debaty z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej, parlamentu, kuratoriów, szkół i organizacji pozarządowych, mocno wybrzmiało przesłanie, że nie można mówić o prawach dzieci bez dzieci. Podkreślano, że perspektywa młodych osób powinna stanowić fundament wszystkich działań – od zmian w systemie edukacji po strategię społeczne.

Wskazano, że choć świadomość prawna dzieci i młodzieży rośnie, niezmiennie potrzebują one wsparcia w zakresie realnego egzekwowania swoich praw. Zgodzono się, że raport i debata stanowią ważny krok w kierunku uczynienia perspektywy młodych ludzi integralną częścią decyzji podejmowanych w Polsce, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa instytucjonalnego i balansu między nauką a życiem osobistym. Badania te mają przyczynić się do lepszego upowszechniania i przestrzegania praw młodych osób w kraju.

Źródło: niepełnosprawni.pl